

Biopaliva a evropská legislativa

BIOFUELS AND EUROPEAN LEGISLATION

Petr Kolman – Právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně

Ve světle příprav nové legislativy pro zemědělskou politiku EU pro období 2013–2020 je důležité sledovat i vývoj evropské právní úpravy a judikatury v oblasti biopaliv, která jsou významným aspektem nejen energetické, ale zvláště zemědělské politiky.

Příspěvek nejprve informuje o významném rozsudku Soudního dvora Evropských společenství z oblasti podpory užívání biopaliv, část druhá se věnuje rozhodnutí Evropské Komise o určitých druzích informací o biopalivech a biokapalinách, které mají hospodářské subjekty předložit členským státům, závěrečná třetí část je zaměřena na rozhodnutí Evropské Komise ze dne 19. července 2011 o uznání režimu „Roundtable of Sustainable Biofuels EU RED“ pro prokázání souladu s kritérii udržitelnosti podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES a 2009/30/ES.

Část první

Nejprve upozorňuji na důležitý rozsudek Soudního dvora Evropských společenství (třetího senátu) ze dne 10. září 2009 (žádost o rozhodnutí o předběžné otázce Hessisches Finanzgericht, Kassel, Německo) – Plantanol GmbH & Co. KG v. Hauptzollamt

Darmstadt. Předkládajícím soudem zde byl Hessisches Finanzgericht, Kassel. Účastníky původního řízení byl žalobce Plantanol GmbH & Co. KG a žalovaný Hauptzollamt Darmstadt.

Jednalo se o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. Konkrétněji vyjádřeno jednalo se tu o výklad článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/30/ES ze dne 8. května 2003 o **podpoře užívání biopaliv** nebo jiných obnovitelných pohonných hmot v dopravě, jakož i zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání. Vnitrostátní právní předpisy nahrazují, před uplynutím doby stanovené předchozími právními předpisy, systém osvobození od daně pro podíl **biopaliv** obsažených ve směsovéch palivech povinným přidáváním biopaliv ke konvenčním palivům. Což mělo za následek hospodářské znevýhodnění výrobců, kteří těchto osvobození od daně do té doby využívali. Jak zde citovaný soudní dvůr rozhodl?

Výrok:

1. Soudní dvůr Evropských společenství rozhodl, že článek 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/30/ES ze dne 8. května 2003 o podpoře užívání biopaliv nebo jiných obnovitelných pohonných hmot v dopravě musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je právní úprava dotčená ve věci v původním řízení, která vylučuje z režimu osvobození od daně stanoveného touto směrnicí ve prospěch biopaliv takový výrobek, jako je výrobek dotčený ve věci v původním řízení, který je vyroben ze směsi rostlinného oleje, fosilní nafty a zvláštních přísad.
2. Obecné zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání nebrání v zásadě tomu, aby členský stát, pokud jde o takový výrobek, jako je výrobek dotčený ve věci v původním řízení, **zrušil před dnem uplynutí platnosti, který byl původně stanoven vnitrostátní právní úpravou, režim osvobození od daně**, jenž byl uplatňován na tento výrobek. Takové zrušení **není v žádném případě podmíněno výjimečnými okolnostmi**. Je však věcí předkládajícího soudu, aby v rámci celkového posouzení prováděného v konkrétním případě přezkoumal, zda uvedené zásady byly ve věci v původním řízení dodrženy, přičemž zohlední všechny relevantní okolnosti, které se jí týkají.

Část druhá

Tato část příspěvku poukazuje na důležité rozhodnutí Evropské Komise ze dne 12. ledna 2011 **o určitých druhých informací o biopalivech a biokapalinách, které mají hospodářské subjekty předložit členským státům.**

Evropská Komise s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES, a zejména na čl. 18 odst. 3 třetí pododstavec této směrnice, s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES ze dne 13. října 1998 o jakosti benzinu a motorové nafty a o změně směrnice Rady 93/12/EHS, a zejména na čl. 7c odst. 3 třetí pododstavec uvedené směrnice, po konzultaci s poradním výborem zřízeným podle čl. 25 odst. 2 směrnice 2009/28/ES, rozhodla vzhledem k těmto důvodům:

1. Členské státy zajistí, aby je hospodářské subjekty informovaly o tom, zda **biokapaliny** splňují kritéria udržitelnosti stanovená směrnicí 2009/28/ES a zda **biopaliva** splňují kritéria udržitelnosti stanovená uvedenou směrnicí a směrnicí 98/70/ES, a aby hospodářské subjekty předložily také informace o jistých doplňujících environmentálních a sociálních aspektech.
2. Co se týče těchto doplňujících environmentálních a sociálních aspektů, má Komise povinnost vypracovat seznam příslušných informací, které mají být poskytnuty.
3. Různé nepovinné režimy, které již existují nebo jsou vyvíjeny, určující normy pro výrobu produktů z biomasy stanoví požadavky, které částečně nebo zcela zahrnují jak kritéria udržitelnosti, tak doplňující environmentální a sociální aspekty, jež by měl tento seznam vypracovaný Komisí zahrnovat. Komise může tyto nepovinné režimy uznat jako spolehlivé a odpovídající zdroje údajů k prokázání souladu s uvedenými kritérii. Navíc může rozhodnout, že obsahují přesné údaje ohledně doplňujících environmentálních a sociálních aspektů.
4. Při výpočtu emisí skleníkových plynů pro biopaliva a biokapaliny obsaženém v udržitelném režimu je možné použít bonus, pokud je biomasa získávána ze znehodnocené půdy, která prošla obnovou.
5. Výpočet emisí skleníkových plynů obsažený v udržitelném režimu zahrnuje faktor vyjadřující úspory emisí vyvolané nahromaděním uhlíku v půdě díky zdokonaleným zemědělským postupům.
6. Jelikož je nutné zajistit, aby poskytování informace o environmentálních a sociálních aspektech nepředstavovalo pro hospodářské subjekty nadměrnou administrativní zátěž, je vhodné požadovat, aby tato informace byla poskytována ve formě prohlášení, zda dodávky dotyčných biopaliv a biokapalin byly ověřeny nebo schváleny jakožto splňující požadavky uznaného nepovinného režimu zahrnujícího tyto aspekty, zda se použije bonus uvedený ve 4. bodě odůvodnění a zda se použije faktor nahromadění uhlíku uvedený v 5. bodě odůvodnění.
7. Bonus uvedený ve 4. bodě odůvodnění a faktor nahromadění uhlíku uvedený v 5. bodě odůvodnění se týkají pěstování plodin. Není proto nutné poskytovat tuto informaci pro biopaliva a biokapaliny vyrobené z odpadů či zbytků.

EK přijala následující rozhodnutí:

Informace, kterou mají hospodářské subjekty předložit pro každou dodávku biopaliv či biokapalin, bude spočívat v uvedení:

Skvělý výsledek

Interakce mořidla Cruiser s bílkovinným komplexem mladých vzházejících rostlin způsobuje jejich lepší odolnost vůči stresovým činitelům v počátečních stadiích růstu.

Zlepšení vitality rostlin a eliminace škůdců v konečném důsledku vede ke zvýšení výnosu.

Pro ochranu osiva cukrové řepy jsou určena mořidla Cruiser Force SB a Force Magna, která poskytují jistotu účinku proti listovým a půdním škůdcům, zejména však vůči drátovcům (*Agriotes* spp.), maločlenci čárkovitému (*Atomaria linearis*), květilce řepné (*Pegomia betae*), dřepčičkům (*Cheaticnema* spp.) a mšicím jako vektorům viróz.

Nepatrný
začátek

 Cruiser® Force
SB

syngenta.

**Širokospektrální insekticid
pro moření osiva nové generace
s dlouhodobou účinností.**

Část třetí

Evropské Komise přijala 19. července 2011 Prováděcí rozhodnutí o uznání režimu „Roundtable of Sustainable Biofuels EU RED“ pro prokázání souladu s kritérii udržitelnosti podle směrnic Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES a 2009/30/ES. Komise zde zohlednila následující důvody:

1. Směrnice 2009/28/ES i 2009/30/ES stanoví kritéria udržitelnosti pro **biopaliva**. Pokud se odkazuje na ustanovení článků 17 a 18 a přílohy V směrnice 2009/28/ES, měl by být tento odkaz vykládán rovněž jako odkaz na podobná ustanovení článků 7a, 7b a 7c a přílohy IV směrnice 2009/30/ES.
2. Pokud se mají pro účely uvedené v čl. 17 odst. 1 písm. a), b) a c) zohlednit **biopaliva** a biokapaliny, uloží členské státy hospodářským subjektům povinnost prokázat, že biopaliva a biokapaliny splňují kritéria udržitelnosti stanovená v čl. 17 odst. 2 až 5 směrnice 2009/28/ES.
3. V 76. bodě odůvodnění směrnice 2009/28/ES se uvádí, že by se *průmyslu neměla ukládat nerozumná zátěž* a že efektivní řešení pro splnění kritérií udržitelnosti mohou pomoci vytvořit nepovinné režimy.
4. Komise může rozhodnout, že nepovinný vnitrostátní nebo mezinárodní režim prokázal, že dodávky biopaliv splňují kritéria

- a) zda byla dodávka ověřena nebo schválena jakožto splňující požadavky nepovinného režimu, pro který Komise podle čl. 18 odst. 4 druhého pododstavce směrnice 2009/28/ES a čl. 7c odst. 4 druhého pododstavce směrnice 98/70/ES uznala, že obsahuje přesné údaje pro účely informování o přijatých opatřeních na ochranu půdy, vody a ovzduší, k obnově znehodnocené půdy, k zamezení nadměrné spotřebě vody v oblastech, kde je vody nedostatek, a o otázkách uvedených v čl. 17 odst. 7 druhém pododstavci směrnice 2009/28/ES a čl. 7b odst. 7 druhém pododstavci směrnice 98/70/ES;
- b) pokud byla dodávka ověřena nebo schválena, jak je uvedeno v písmenu a), názvu dotčeného nepovinného režimu; S výjimkou biopaliv a biokapalin vyrobených z odpadů či zbytků bude navíc spočívat v uvedeném:
- c) zda byl pro danou dodávku použit při výpočtu emisí skleníkových plynů uvedeném v příloze V části C bodě 1 směrnice 2009/28/ES a příloze IV, části C, bodě 1 směrnice 98/70/ES bonus uvedený v příloze V, části C, bodech 7 a 8 směrnice 2009/28/ES a příloze IV, části C, bodech 7 a 8 směrnice 98/70/ES;
- d) zda byl pro danou dodávku při výpočtu emisí skleníkových plynů uvedeném v příloze V, části C, bodě 1 směrnice 2009/28/ES a příloze IV, části C, bodě 1 směrnice 98/70/ES použit faktor vyjadřující úspory emisí vyvolané nahromaděním uhlíku v půdě díky zdokonaleným zemědělským postupům uvedený v týchž bodech příloh.

Tímto rozhodnutím není dotčeno právo Komise požadovat od hospodářských subjektů dodatečné informace pro účely čl. 23 odst. 2 směrnice 2009/28/ES. Rozhodnutí je určeno všem členským státům, tedy i České republice.

udržitelosti stanovená v čl. 17 odst. 3 až 5 směrnice 2009/28/ES, nebo že nepovinné vnitrostátní nebo mezinárodní režimy měření úspor emisí skleníkových plynů obsahují přesné údaje pro účely čl. 17 odst. 2 této směrnice.

5. Komise může takový nepovinný režim uznat na období 5 let.
6. Pokud hospodářský subjekt doloží údaje získané v souladu s režimem uznaným Komisí v rozsahu příslušného rozhodnutí o uznání, členský stát od dodavatele nevyžaduje poskytnutí dalších důkazů o splnění kritérií udržitelnosti.
7. Dne 10. května 2011 byla Komisi předložena žádost o uznání režimu „Roundtable of Sustainable Biofuels EU RED“ (dále jen RSB EU RED). Tento režim má celosvětovou působnost a může zahrnovat širokou řadu různých biopaliv. Uznání režimu bude zveřejněn v rámci platformy pro transparentnost vytvořené podle směrnice 2009/28/ES. Komise vezme v úvahu obchodní citlivost informací a může rozhodnout, že režim bude zveřejněn pouze zčásti.
8. Posouzením režimu RSB EU RED bylo zjištěno, že odpovídajícím způsobem splňuje kritéria udržitelnosti směrnice 2009/28/ES a že uplatňuje metodiku hmotnostní bilance v souladu s požadavky čl. 18 odst. 1 uvedené směrnice.
9. Hodnocením režimu RSB EU RED bylo zjištěno, že odpovídajícím způsobem splňuje standardy spolehlivosti, transparentnosti a nezávislého auditu a že rovněž metodické požadavky přílohy V směrnice 2009/28/ES.
10. Toto rozhodnutí se nezabývá případnými dalšími prvky udržitelnosti obsaženými v režimu RSB EU RED. Tato další kritéria udržitelnosti nejsou povinná pro prokázání toho, že byly splněny požadavky na udržitelnost stanovené směrnicí 2009/28/ES. Evropská komise může později přijmout

stanovisko ohledně otázky, zda tento režim rovněž obsahuje přesné údaje pro účely informací o opatřeních přijatých pro oblasti uvedené v čl. 18 odst. 4 druhém pododstavci druhé větě směrnice 2009/28/ES.

EK přijala následující rozhodnutí:

Nepovinný režim „Roundtable of Sustainable Biofuels EU RED“, pro který byla Komisi dne 10. května 2011 předložena žádost o částečné uznání, prokázal, že dodávky **biopaliv** splňují kritéria udržitelnosti stanovená v čl. 17 odst. 3 písm. a), čl. 17 odst. 3 písm. b), čl. 17 odst. 3 písm. c), čl. 17 odst. 4 a čl. 17 odst. 5 směrnice 2009/28/ES a v čl. 7b odst. 3 písm. a), čl. 7b odst. 3 písm. b), čl. 7b odst. 3 písm. c), čl. 7b odst. 4 a čl. 7b odst. 5 směrnice 98/70/ES. Režim rovněž obsahuje přesné údaje pro účely čl. 17 odst. 2 směrnice 2009/28/ES a čl. 7b odst. 2 směrnice 98/70/ES. Může být také použit pro prokázání souladu s čl. 18 odst. 1 směrnice 2009/28/ES a čl. 7c odst. 1 směrnice 98/70/ES.

Toto rozhodnutí je platné po dobu pěti let po vstupu v platnost. Pokud se obsah uvedeného režimu po přijetí rozhodnutí Komise změní způsobem, jenž by mohl mít vliv na základ tohoto rozhodnutí, oznámí se tyto změny neprodleně Komisi. Komise oznámené změny posoudí a určí, zda režim stále odpovídajícím způsobem splňuje kritéria udržitelnosti, pro něž je uznán.

Pokud se jasně prokáže, že režim nerealizoval prvky, jež se pro toto rozhodnutí považují za rozhodující, a pokud došlo k závažnému a strukturálnímu porušení těchto prvků, vyhrazuje si Komise právo své rozhodnutí zrušit.

Kontaktní adresa – Contact address:

JUDr. Petr Kolman, Ph. D., Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Katedra správní vědy a správního práva, Veveří 70, 611 80 Brno, Česká republika, e-mail: petr.kolman@law.muni.cz

Souhrn

Příspěvek upozorňuje na významné rozsudky Soudního dvora ES z oblasti podpory užívání biopaliv, v druhé části informuje o důležitých rozhodnutích Evropské Komise o určitých druzích informací o biopalivech a biokapalinách, které mají hospodářské subjekty předložit členským státům. V závěrečné části pak poukazuje na rozhodnutí EK z 19. 7. 2011 o uznání režimu „Roundtable of Sustainable Biofuels EU RED“ pro prokázání souladu s kritérii udržitelnosti podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES a 2009/30/ES.

Klíčová slova: biopaliva, evropská legislativa, Soudní dvůr, Evropská Komise, Roundtable of Sustainable Biofuels EU RED.

Kolman P.: Biofuels and European Legislation

The article wants to draw attention to important judicial decisions made by the Court of Justice of the European Communities in support of biofuels. Its second part deals with important decisions of the European Commission concerning certain types of information on biofuels and bioliquids; this information shall be presented to the member states by the economic subjects. Final part of the article focuses on the decision of the European Commission of 19th July 2011 on recognition of the “Roundtable of Sustainable Biofuels EURED” to demonstrate compliance with the sustainability criteria in accordance with directives of the European Parliament and Council Directive 2009/28/EC and 2009/30/EC.

Key words: biofuels, European legislation, Court of Justice, European Commission, Roundtable of Sustainable Biofuels EURED.

ROZHLEDY

Bugajenko I. F.

Cukrovary s nízkou kapacitou (Sacharyje zavody malojo proizvoditelnosti)

Je diskutována problematika rekonstrukcí uzavíraných cukrovarů na výrobní surového řepného cukru, který se bude dále zpracovávat v rafineriích a smíšených závodech.

Sachar, 2010, č.8, s. 53.

Kadlec

Poleć A., Baryga A., Szymański T., Wolyńska W., Tobola A. Možnosti výroby bioplynu z vysylených řízků metanovou fermentací (Możliwości wytwarzania biogazu w procesie fermentacji metanowej wysłodków buraczanych)

Článek uvádí výsledky zkoušek poloprovozní fermentace silážovaných vysylených řízků. Při testech se do fermentoru přidávala každých 24 h nefermentovaná biomasa a stejné množství fermentované biomasy se z fermentoru každý den odebíralo. Poloprovozní metanový fermentační proces probíhal s optimálními výsledky při zatížení 2,0 g.(dm³.d)⁻¹ suché hmoty při teplotě 37 ±1 °C, pH bylo udržováno do 6,8, do fermentoru byl dávkován biologický materiál obsahující metanové bakterie. Za těchto podmínek bylo zjištěno, že organická hmota se redukuje

na 63,5 % a fermentované řízků obsahují 32,9 % organických látek v sušině. Objem bioplynu vyrobeného v jednotce objemu reaktoru byl 0,49 dm³.(dm³.d)⁻¹ nebo 0,40 dm³.g⁻¹ rozložených organických látek.

Gazeta Cukrownicza 118, 2010, č.5, s.120–125. Kadlec

Sobczykński J.

Vyhodnocení žlabového extraktoru pracujícího se spařovačem řízků v cukrovaru Miejska Górka (Ocena eksploatacji instalacji ekstraktora korytowego współpracujícího z zaparzalnikiem w Cukrowni Miejska Górka)

Článek shrnuje zkušenosti a výsledky za tři roky práce extraktoru DDS pracujícího se spařovačem řízků. Jsou analyzovány nejdůležitější parametry procesu, jako je denní zpracování, spotřeba energie, čistota surové šťávy a hmotnostní odtah. V závěru jsou shrnuty hlavní dosažené efekty: zvýšení zpracovatelské kapacity o 10 %, snížení primární energie o 5 %, snížení odtahu na 110 % n. ř., zvýšení čistoty surové šťávy na 92 %, snížení spotřeby vápence na 25 kg.t⁻¹ řepy, snížení spotřeby koksu na 2 kg.t⁻¹ řepy, snížení obsahu cukru ve vysylených řízcích na 0,4 %.

Gazeta Cukrownicza 118, 2010, č.4, s.103–106.

Kadlec